

Od tej chwili zaczynają być sławni i ich warunki materialne ulegają znaczącej poprawie.

W 1898 r. został odkryty polon, czyli szarobiały metal, pierwiastek promieniotwórczy. Otrzymuje się go sztucznie w wyniku bombardowania bizmutu neutronami. Powstaje z rozpadu uranu. Stosowany jako źródło promieniowania alfa. W mieszaninie z berylem stanowi źródło neutronów. Jest aktywatorem fosforów w lampach luminescencyjnych. Służy jako źródło ciepła i generator termoelektryczny do wytwarzania prądu elektrycznego pod wpływem ciepła w satelitach.

W 1898 r. został odkryty rad, czyli metal srebrzystobiały. Jest pierwiastkiem promieniotwórczym. Powstaje z rozpadu uranu. Metaliczny rad po

W 1911r. przyznano Marii Skłodowskiej – Curie Nagrodę Nobla z chemii za odkrycie nowych pierwiastków i otrzymanie radu w stanie czystym.

Po otrzymaniu Nagrody Nobla Maria i Piotr stali się bardzo sławni. Piotrowi władze Sorbony przyznały stanowisko profesora i zezwoliły na założenie własnego laboratorium, w którym Maria została kierownikiem badań. W tym też czasie urodziła swoje dwie córki Ewę i Irenę. 19 kwietnia 1906 roku Piotr zginął przejechały przez konny wóz ciężarowy. Maria straciła towarzysza życia i pracy. 13 maja tego samego roku Rada Wydziałowa postanowiła utrzymać katedrę, stworzoną dla Piotra Curie i powierzyła ją Marii wraz z pełnią władzy nad laboratorium. Umożliwiło to wyjście Ma-

z zakresu chemii, fizyki i medycyny. Instytut ten stał się „kuźnią” noblistów – wyszło z niego jeszcze czterech laureatów Nobla, w tym córka Marii – Irene Joliot - Curie i jej zięć Fryderyk Joliot.

Na początku I wojny światowej Maria odkłada swe prace, wywozi rad i ukrywa w kasie pancernej w banku, sama zaś poświęca się ratowaniu życia ludzkiego. Organizuje ponad dwieście sal rentgenowskich do obsługi szpitali frontowych, dwadzieścia samochodów zamienia w jeżdżące sale rentgenowskie. Dnia 26 grudnia 1923 roku Maria obchodzi na uniwersytecie sorbońskim 25-lecie odkrycia radu. Po zakończeniu wojny w 1924 roku odwiedza Polskę, ale obowiązki nie pozwalają jej długo zostać w ojczyźnie.

Po wojnie uczona nadal szefowała Instytutowi Radowemu w Paryżu i jednocześnie jeździła po świecie, gdzie pomagała poprzez swoją fundację zakładać medyczne instytuty leczenia chorób nowotworowych. W 1932r. z pomocą prezydenta Mościckiego jeden z takich instytutów został założony w Warszawie. Jego pierwszym szefem została siostra Marii – Bronisława – ta sama, która kiedyś ściągnęła Marię do Paryża.

W 1923r. parlament francuski przyznał jej dożywotnią pensję. W wyniku kilkudziesięcioletniej pracy z radem była jedną z pierwszych śmiertelnych ofiar choroby popromiennej. Zmarła na ostrą białaczkę w wyniku długotrwałego działania promieniowania jonizującego 4 lipca 1934r.

A.L.

fot. Obchody Dnia Patrona

raz pierwszy wyizolowali Maria Curie i Andre Debierne w roku 1910 metodą elektrolizy. Metaliczny rad i jego sole stosowany jest w leczeniu nowotworów i niektórych chorób skóry. Związki radu dodawane są do luminoforów, gdyż rozpad radu wywołuje świecenie (np. do pokrywania zegarków w minimalnych ilościach, które nie są szkodliwe dla zdrowia).

W 1903r. przyznano Marii Skłodowskiej – Curie, Piotrowi Curie i Henrykowi Becquerelowi Nobla z fizyki za odkrycie promieniotwórczości i pierwiastków promieniotwórczych.

rii z cienia. Stała się w ten sposób pierwszą kobietą – profesorem Sorbony.

W 1911r. dostała swoją drugą Nagrodę Nobla, dzięki której przekonała rząd Francji do przeznaczenia środków na budowę niezależnego Instytutu Radowego, który został zbudowany w 1914r. i prowadzono w nim badania

